

Күн Эрили

Биир сарсыарда
Биһиги киһибит
Буур тайабы буһаран,
Өбүрүөмэр обуһу үөлэн,
Ырып-сырып сытыгы быһыйатынан
Өрө быһа-быһа үлүбүрэтэн,
Халты быһа-быһа халыаскайдатан,
Аһаан алларанныы,
Уобалаан оллороннуу олордобуна,
Уол таһыттан ыстанан киирэн,
Уолугуттан харбаан ылан
Остуолтан туруору тардан,
Сирэйин сирэйигэр тэннии,
Харабын харабар анһа сырытта.
Уол:
- Бөлөнөххө бөскөйбүккүнэн бүрүүкээннин,
Тарга дагдайбыккынан сабардаанһын,
Үрдүк халлаан
Өһүөтэ буолбут,
Собуруу халлаан
Суорбата буолбут
Мин диэтэх киһини
Хойут утуйар,
Кулука куурдар
Кулут оностоору,
Эрдэ турар.

Этэрбэс ажалар
Элик оностоору
Дьяабыланағын дуо? – диэтэ...
Уонна,
Охсоору оностон истэ,
Тэбээри тэйэн барда.
Биһиги киһибит
Уолуйа, соһуйа кыһырда,
Сотото мадьайда,
Көхсө бөгдөйдө,
Мунна тыһаата,
Умса күрдүөттээтэ.
Саната суох
Сабырбахтаан ылла,
Бокуойа суох
Бобута харбаата...
... Абаккатыгар
Абылы турда,
Кыһытыгар
Кыланан ылаттаата.
Торуой ырай дойду
Тута бааччы кэхтэн барда.
От-мас
Отохсуйуох курдук буолла,
Көтөр-сүүрэр
Көбөрүөх курдук буолла.
Үрүн күн
Өлбөөдүйүөх курдук буолла,

Маџан халлаан

Баланыйыах курдук буолла.

Аймалџан буолла,

Айыы аймах барыта муһунна,

Ураанхай аймах орпокко кэллэ.

Дьоннор:

- Күнэһэ быата быстара буолла,

Күн тутааџа туллара кэллэ.

Дьэ,

Суон дурдабыт,

Халынҥ хаххабыт,

Көһүнэн олуктаах,

Күннүгүнэн ойуулаах,

Күөнэ Көџөчөр аттаах

Күүстээх-уохтаах

Күн Эрили обургу,

Өлүүттэн өрүһүй,

Алдырхайтан абыраа! – дии турдулар...

Ол икки ардыгар –

Күөх халлаан көхсө

Күндээрбэхтии түстэ,

Сырдык халлаан оройо

Сыдыайбахтаан ылла.

Кылбаа маџан дьүһүннээх,

Кырааскалаах атахтаах,

Кырыйыы көмүс кынаттаах

Кынкынас куоластаах

Кыталык кыыл

Кыырай халлааны кыссынан

Кырыяа көтөн элиэтээн кэлэн,

Кырдал ортотугар түһэн иһэн

Аас маҕан баттахтаах,

Аралыйар уоттаах харахтаах,

Айгыр силик кыаһааннаах,

Түһүлгэ оннун күрдүк

Төгүрүк, түөлбэ маҕан түнгүрдээх,

Кытыылыыр сылгы

Кымньыылыах холун саҕа

Дьолуо хаан былаайахтаах

Айыы Дьаргыл удаҕан буолан,

Кыыран кылырҕаабытынан,

Алҕаан тамалыйбытынан барда.

Айыы Дьаргыл удаҕан:

- Дом ини, дом!

Эппит иччилээх тылгыт

Этэ дьаралык буолан

Ийэ халлааны иэнинэн эймэһийдэ.

Аймаммыт алдьархайдаах санаҕыт

Алтан чуораан буолан

Аранас халлаан оһуутугар чугдаарда.

Өндүл маҕан халлаан

Үрдүк дьүүлүн сүкпүт,

Орто дойду

Улуу укааһын олохтообут,

Аллараа дойду
Алдьархайдаах аркыбатын арийбыт,
Сыттаах наадал түптэлээх,
Көмүстээх чүмэчи торуоскалаах,
Үрүн былыт олбохтоох,
Ый уота банаардаах,
Уордаах этин нүксүүрдээх,
Сааллар чабылҕан дапсыырдаах
Үүс-аас бэйэлээх
Үрүн Аар Тойон
Долгуйа иһиттэ.
Уолугун төрдүгэр
Олорор оҕо саҕа оботтоох,
Уоһун уһугар
Обоччо саҕа үөһнээх,
Уолуйан-таалыйан уһуктар
Улуутуйар Улуу Суорун оҕонньор
Улахан уола
Уот садаҕа тыыннаах
Улуу Моҕойдоон обургу
Орто дойдуга түһэн
Ураанхай аймаҕын иннэрэр,
Кэнчээрини кэҕиннэрэр,
Кэскили быһар
Улахан ардьархайы таһаарыт диэн,
Суруктаах, оһуордаах
Суоруу көмүс остуолба
Соҕуруу сирэйин көрөн баран,

Күн сирэ

Күөмчүлэниэ суохтаах,

Айыы аймаҕа

Атаҕастаныа суохтаах, - диэт, миигин бытта.

Торуой ырай дойду

Дуолан бухатыыра,

Күн сирин

Күтүр күүстээбэ,

Көһүнэн олуктаах,

Күннүгүнэн ойуулаах,

Күөнэ Көбөччөр аттаах,

Күүстээх-уохтаах

Күн Эрили,

Эн буолар үһүгүн!

Дом ини, дом,

Дом ини, дом!

Бухатыыр киһи –

Буулаҕа тимир таҕаһын,

Өрө уунар өргөһүн,

Туора тутар кылыһын

Тоҕус уус-хаан төрдө буолбут

Дуодар Хара ууска баран онотторуон үһү.

Үстэ уһаарыллыан үһү,

Үстэ хатарыллыан үһү!

Дом ини, дом,

Дом ини, дом!

Иннинг ибири билбэтин,

Кэннинг кэбири билбэтин!

Өстөөххүн өһүөттээ,

Саастааххын сайыалаа!

Күн ууһун көмүскээ,

Айыы аймағын араначчылаа!

Дом ини, дом,

Дом ини, дом!